

KURDERSAGEN

– en lærestreg til politi og anklagere!

Af Bjørn Elmquist, advokat (H)

★ Kort før sommerferien satte Østre Landsret punktum for straffesagen mod 10 kurdere tiltalt for terrorfinansiering for over 100 millioner kr. indsamlet til det kurdiske ROJ TV baseret i Danmark.

1: – 8 af dem blev frifundet – som i byretten. Med den begrundelse, at ROJ TV's programmer på indsamlingstidspunktet flere gange af Radio- og TV-nævnet var blevet karakteriseret som svarende til, hvad DRTV og TV2 sendte i deres nyhedsdækning om konflikten mellem Tyrkiet og PKK. Først i januar 2012 fandt Københavns Byret ROJ TV skyldig i propagandavirksomhed for PKK. Ja, faktisk skulle man helt hen til juli 2013 og februar 2014, før først Østre Landsret og siden Højesteret gjorde den dom endelig.

Der var altså hos disse 8 tiltalte ikke det fornødne forsat til foretage sig noget ulovligt, og derfor blev de retfærdigvis frifundet.

2: – De to sidste af de 10 tiltalte blev fundet skyldige i overtrædelse af straffelovens § 114 b, nr. 2, idet det nødvendige flertal af nævninge og juridiske dommere vurderede, de havde haft en sådan indsigt i relationer ”bag kulisserne” mellem PKK og ROJ TV, at de havde den nødvendige viden og dermed forsat til skyld.

Om den kæde af argumenter, som Landsrettens flertal anfører til støtte herfor i dommen, vil jeg her alene gøre den bemærkning, at jeg ikke er enig.

Den ene af de to blev dømt for at have samlet 4,5 millioner kr. ind tilbage i 2010. På baggrund af oplysningerne om hans alder og helbred blev 3 år og 9 måneder af de 4 års fængsel, han blev idømt som straf, gjort betinget, og den ubetingede del blev anset for udstået ved den skete varetægtsfængsling i 2012.

Den anden, der i øvrigt var en af de i alt fire tiltalte, jeg var forsvarer for, blev fundet skyldig i videreformidling af 29 millioner kr. til ROJ TV og fik en straf på fængsel i 5 år. Det var dog sket helt tilbage i 2006 og 2007, og ran-

sagning af hans bopæl blev gennemført i juni 2008, men da der først blev rejst tiltale i juni 2013, fandt et enigt nævningeting, at den lange sagsbehandlingstid, der ikke kan bebrejdes ham, udgør en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1 om retfærdig rettergang. Derfor og da den nærmere rækkevidde af straffelovens § 114 b på gerningstidspunktet gav anledning til tvivl, blev straffen i det hele gjort betinget. Det eneste vilkår, han skal overholde, er, at han i de næste to år ikke må begå ny kriminalitet.

At gøre en så lang fængselsstraf betinget er simpelthen Danmarksrekord – og så i en terrrorsag...! Men efter skyldkendelsen, som jeg altså fandt forkert, var det præcist den model med betinget frihedsstraf, jeg selv anbefalede i min procedure om sanktionen. Og af nøjagtigt de hensyn, som Østre Landsret gentager. Man kan roligt betegne denne enestående straf og dommens formulering på dette punkt som en usædvanligt skarp kritik af politi og anklagemyndighed.

3: – Med hensyn til PKK flyttede sagen ingen hegnspæle. Dog var der i Østre Landsrets dom en interessant dissens fra to af nævningene, som var enige med forsvarerne i, at der ikke var tale om terror mod Tyrkiet, men om en væbnet, intern konflikt, hvor krigens love gælder.

Det er endnu mere opsigtsvækkende, at resten af nævningetinget, dvs. inklusiv de tre juridiske landsdommere, afstår helt fra selv at bruge udtrykket ”samfund, der respekterer retsstatens principper” om Tyrkiet. Det stod der i Østre Landsrets anke dom om ROJ TV i juli 2013, men vi forsvarere kritiserede den formulering så heftigt, at Landsretten i sagen her gik helt uden om den blåstempling. Efter uden forbehold at have citeret forsvarernes kritik af Tyrkiet for f. eks. det højeste antal af pådømte overtrædelser af Den europæiske Menneskerettighedskonvention (tortur, uretfærdig rettergang, undertrykkelse af ytringsfriheden mv.) konkluderer dommen, at der er tale om PKK-aktioner i Tyrkiet, som ”ikke falder uden for” terrorbegrebet i straffelovens § 114. Den slags finurlige formuleringer må skyldes, at Landsretten ikke fandt grundlag for at ”kalde en spade for en spade”, da der overhovedet ikke var tale om en spade!

Denne udtrykte uvilje mod at blåstempe Tyrkiet som et demokrati, hvor retsstatens principper respekteres, er de voterende givet vis ekstra godt tilfredse med i lyset af hændelserne i Tyrkiet senere her i sommer med det fejlslagne militærkup den 16. juli og efterspillet med det ”overlevende” regimes massefjernelse af dommere, politi-

folk, embedsmænd mv., fængslinger i op til 30 dage uden dommermedvirken, undtagelsestilstand, påstande om tortur og debatten om genindførelse af dødsstraffen.

4: – Efter straffesagens afslutning udestår nu de frifundnes retmæssige krav om erstatning. De sad varetægtsfængslet i ca. tre måneder, herunder i isolation i mange uger. Med en så alvorlig sigtelse/tiltale plejer den sædvanlige dagstakst for erstatning for den uretmæssige frihedsberøvelse at blive tredoblet.

Men der er også andre aspekter: indkomsttab på de mange dage i retten, psykiske lidelser på grund af disse mange års uvished om fremtiden, også for de tiltalte hustru, børn, forældre mv., hvor de alle har været anbragt i den ”offentlige gabestok” som samfundsskadelige terrorister.

Om Statsadvokat og Rigsadvokat så vil betale så store beløb, som det drejer sig om, får vi se. Ellers kan erstatningskravene prøves ved domstolene.

Men det er værste er jo desværre, at den slags skader kan penge som bekendt ikke rette helt op på...

Det mangeårige forløb med i alt 150 retsdage, de mange tiltalte, terror for over 100 millioner kr., de politiske overtoner – og så for to nævningeting. Ja, det var svært at forestille sig endnu flere retshistoriske rekorder, da sidste punktum blev sat i sagen i Østre Landsret onsdag den 15. juni 2016.

Men der kom én mere. Fem års fængsel betinget. Det er li’et godt aldrig sket før i Danmark. Mere derom lidt senere.

Alt dette ændrer imidlertid ikke på den kendsgerning, at to af de tiltalte blev fundet skyldige i, ved at have støttet terrororganisationen PKK gennem bidrag til ROJ TV.

Så i denne sag landede vores retssystem ”på benene” – trods alvorlige brist undervejs.